

Monumentnummer*: 508342

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **30 december 1997**
Kadaster deel/nr **82684/84**

Woonplaats* **Middelburg** Gemeente* **Middelburg** Provincie* **Zeeland**

Locatiennaam **Middelburg** Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* **Middelburg** Sectie* **L** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
4246

Omschrijving**

Inleiding

Naar ontwerp van constructeur Th. Stang, in 1891/'92 in eclectische stijl gebouwde watertoren voor het, in 1888 gestichte en in 1892 in exploitatie gebrachte, Middelburgse Waterleidingbedrijf. Aan de achterzijde voorzien van een aanjagergebouw uit de jaren twintig van de twintigste eeuw. Het geheel is niet meer in bedrijf.

In het achterterrein bevindt zich een reinwateropslag welke buiten de bescherming valt.

Omschrijving

Een 26 meter hoge toren op 8-hoekige plattegrond, met uitkragende reservoir ommanteling, opgetrokken uit roodbruine machinale baksteen in kruisverband met enige naar de neo-gotiek verwijzende details.

De toren is geplaatst op een natuurstenen plint en voorzien van natuurstenen gevelbanden, dorpels, kraagelementen en aanzetblokken. De entree met bovenlicht boven een natuurstenen kalf, het geheel in een rondboogvormige muuropening met getrapte dagkanten. De schacht is op de begane grond van twee en op het tussenvloerniveau van acht houten spitsboogramen voorzien. Onder en tussen de consoles van de reservoiropbouw bevinden zich rondboognissen. In de vormgeving van de consoles onder

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

de uitkraging is de invloed van Jugendstil aanwezig.

Juist boven de uitkraging bevinden zich kleine ronde vensters ter verlichting van het vloerniveau onder het reservoir.

Daarboven een reeks nissen; per vlak een spitsboognis geflankeerd door rondboognissen. Het gevelwerk is afgesloten door een gekanteelde rand. De toren is afgedekt door een 8-vlaks tentdak met zinken roeven bedekking.

Het interieur bevat een begane grond met vloer van zwart-wit tegelwerk, een tussenvloerniveau halverwege de schacht en een vloerniveau juist onder het reservoir. De niveaus zijn bereikbaar via een bordestrap met bewerkte houten hoofdbalusters en ijzeren spijlen. De oorspronkelijk midden door de schacht lopende stijgleiding is verwijderd.

Op het metselwerk van de schacht rust een open hangbodemreservoir van geklonken staalplaat met een inhoud van 241 m³. Dicht boven het reservoir bevindt zich het flauw hellende 8-zijdige houten tentdak met stalen spanten en trekstangen.

Achter de toren aangebouwd en daarmee in verbinding staand, een aanjager/pompgebouw uit de jaren twintig bestaande uit een één laag hoog middendeel met aan weerszijden iets lagere, platte vleugels, opgetrokken uit roodbruine baksteen in kruisverband met ver overstekende, strakke daklijst, het middendeel onder een tentdak met zinken bedekking met roeven. Stalen, hoog geplaatste ramen en stalen geklonken deuren in de gevels.

In het pompgebouw een begane grondniveau en kelders op twee niveaus. Het interieur bevat nog oorspronkelijke (afgekoppelde) elektropompen, o.a. fabrikaat Stork.

Waardering

Watertoren met bijgebouw van algemeen belang vanwege cultuurhistorische waarde als belangrijk element uit de ontwikkelingsgeschiedenis van de drinkwatervoorziening; de aanwezigheid van oorspronkelijke elektropompen in het aanjagergebouw is van bedrijfshistorisch belang. Daarnaast is de toren van architectuurhistorische waarde als één der weinige in Nederland met neo-gotische karakteristieken.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument